

Неодамна, непосредно пред најголемиот државен празник Илинден претседателот на државата, господинот Бранко Црвенковски, го отвори Воениот музеј, прв таков во историјата на Македонија, воена историја која трае во континуитет веќе 28 века. Во тој милениумски период Македонија речиси постојано била арена на која се одигрувале најзначајните светски и балкански војни и безброј битки, боеви, буни и востанија. Трагедиите и палежите, делбите и преселбите, долготрајните војувалишта и воените гробишта со векови претставувале атрибути на препознатливоста на Македонија. Поради тоа, во историската и во дипломатската реторика Македонија беше позната како "Буре барут", "Македонска салата" или "Земја на трагедии". Вековите минувале, а освојувачите се менувале, народот со своите тешкотии и секавања останувал за повторно да почне одново. Се ределе окупатори, се копале ровови и гробови, а по војните пребарувачите ги барале своите загинати, а дивите копачи - старото оружје.

Македонија со векови претставувала воен музеј под отворено небо. Оружјето длабоко "конзервирано" во утробата на македонската земја магнетно ги привлекувало дивите копачи, кои ни ги уништувале корените, но и учените од соседните земји да разнесуваат, да фалсификуваат, да ја крадат, а денес да ни ја негираат историјата.

Речиси секоја држава по осамостојувањето и по здобивањето независност меѓу првите институции формира воен музеј, како непресушен извор на патриотизам од каде што преку воено-историските предмети ќе ги докажува борбениот пат и слободарските традиции до ослободувањето и до моментот на здобивањето независност. Нашите соседи Србија, Бугарија и Грција на Берлинскиот конгрес, кој траел од 13 јуни до 13 јули 1878 година, добиле независност и веќе во август истата година формирале свои воени музеи. Владите и останатите државотворни институции ги конституирале нешто подоцна. Петнаесет години по

Ванче СТОЈЧЕВ

“

*Vist i nat a niz
i st orijat a vo
sega{ nost a za
i dni nat a...*

”

осамостојувањето Република Македонија беше меѓу последните држави на Балканот која создаде свој воен музеј.

На 1 август 2006 година експминистрот за одбрана, господин Јован Манасиевски, и претседателот на државата, господин Бранко Црвенковски, свечено го промовираа Воениот музеј на Македонија.

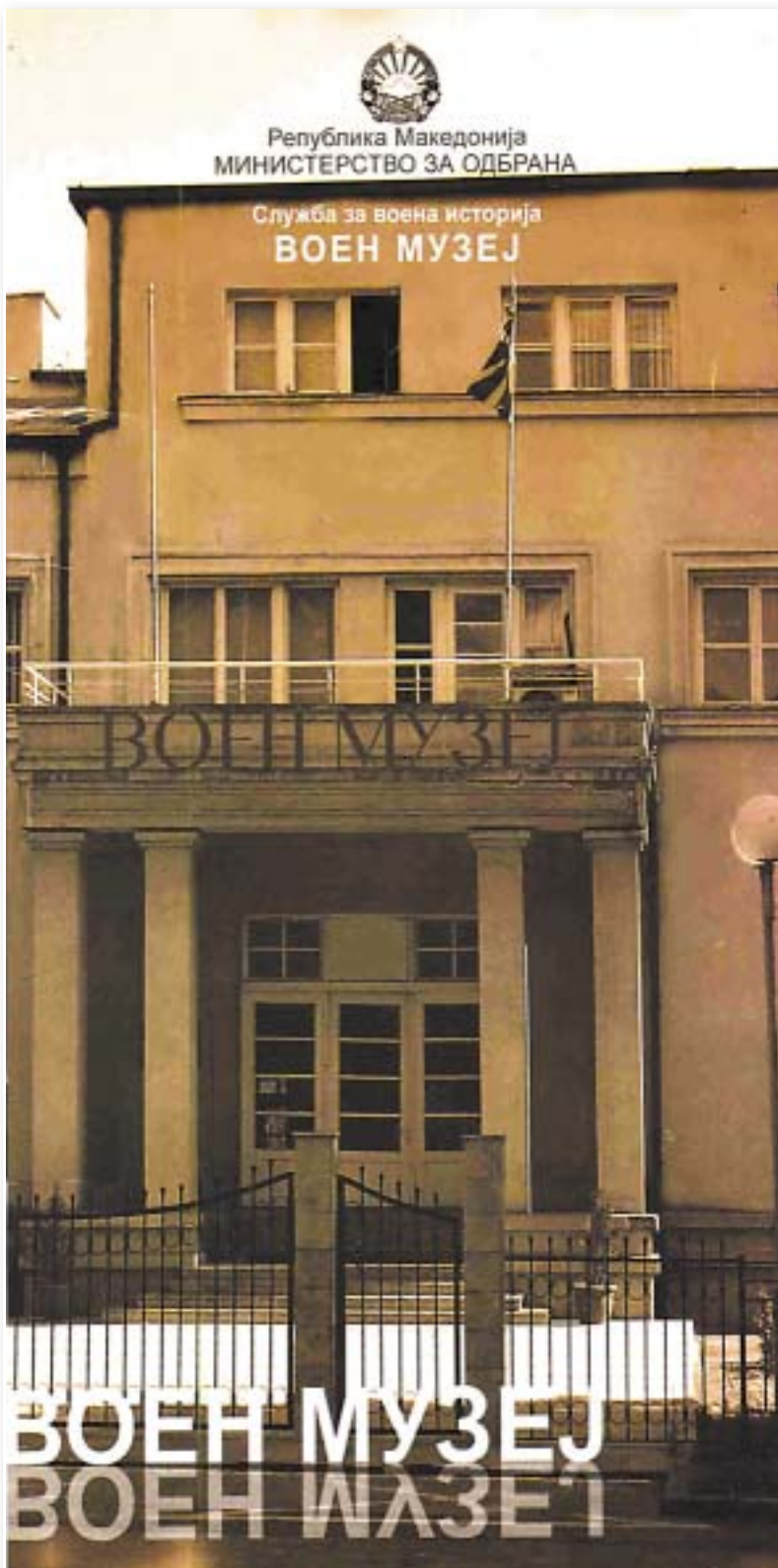
Со основањето на Воениот музеј на Македонија завршува практиката за уништување на македонските корени, се отвора ново поглавје во кое е дефинирано дека Воениот музеј е национална специјализирана институција која ќе ги истражува, ќе ги докажува и ќе ги пренесува националниот идентитет, неговите корени, вековното траење и визијата за иднината.

Согледувајќи ги реално историските, економските, политичките, географските и демографските услови се стекнуваат сознанија дека Македонија располага со најбогата воена историја во Европа и дека токму тие фактори влијаеле таа меѓу последните да формира сопствен воен музеј. Најголемиот процут Македонија го доживеала во времето на Филип II и на неговиот син Александар Македонски во IV век пред новата ера. Тогаш македонската војска била најсилна во светот. По смртта на Александар Македонски во 323 г. пр.н.е. дошло до борба меѓу неговите наследници за поделба на Македонската империја. Малку подоцна се појавила нова сила која по три војни, откинувајќи дел по дел, во 168 г. пр.н.е. успеала да завладее со цела Македонија. Римјаните ја извршиле првата поделба на Македонија на провинции, ја ограбиле, вовеле строги закони, мерки и ак-

тивности, со кои со векови ја експлоатирале. Византијците ја делеле на теми, војводства и области со повеќе форми на експлоатација, а Бугарите и Србите ја освојувале во целост, ја посрбувале или ја бугаризирале или, пак, се бореле за нејзина поделба. Османлиите ја поделиле на вилаети и конечно на 10 август 1913 година со Букурешкиот мировен договор соседите ја распарчиле на четири дела. Секогаш во борба, од надвор притисната, од внатре разединета, Македонија во такви услови не можела да создаде ниту самостојна држава ниту да формира свој воен музеј.

Воениот музеј претставува институција која ќе ги открива, собира, истражува, средува и ќе организира изложби на предмети, документи и на други сведоштва од областа на воената историја на Македонија. Поконкретно, Воениот музеј ќе собира и ќе изложува оружје, воена опрема, воено-технички средства, воени знамиња, воена ликовна документација (фотографии, слики, скици, скулптури), архивски документи, карти, воени мапи и сè друго што е непосредно поврзано со вооружените сили и со војувањето на македонскиот народ и на туѓи војски кои војувале и кои опстојувале на македонската територија. Покрај тоа, Воениот музеј ќе собира разновидни сведоштва за учеството на Македонците во борбата за слобода на соседните и на други народи и за учеството на припадниците на АРМ во мировни мисии во многубројни земји во светот. Основањето на Воениот музеј не е обид на некои политички структури да стават свој печат врз македонската воена историја. Зад основањето на Воениот

**ВОЕНИОТ МУЗЕЈ БЕ
НА ДРЖАВНОСТА И**

СО ОСНОВАЊЕТО НА ВОЕНИОТ МУЗЕЈ НА МАКЕДОНИЈА ЗАВРШУВА ПРАКТИКАТА ЗА УНИШТУВАЊЕ НА МАКЕДОНСКИТЕ КОРЕНИ, СЕ ОТВОРА НОВО ПОГЛАВЈЕ ВО КОЕ Е ДЕФИНИРАНО ДЕКА ВОЕНИОТ МУЗЕЈ Е НАЦИОНАЛНА СПЕЦИЈАЛИЗИРАНА ИНСТИТУЦИЈА КОЈА ЌЕ ГИ ИСТРАЖУВА, ДОКАЖУВА И ПРЕНЕСУВА НАЦИОНАЛНИОТ ИДЕНТИТЕТ, НЕГОВИТЕ КОРЕНИ, ВЕКОВНОТО ТРАЕЊЕ И ВИЗИЈАТА ЗА ИДНИНАТА.

СОГЛЕДУВАЈЌИ ГИ РЕАЛНО ИСТОРИСКИТЕ, ЕКОНОМСКИТЕ, ПОЛИТИЧКИТЕ, ГЕОГРАФСКИТЕ И ДЕМОГРАФСКИТЕ УСЛОВИ СЕ СТЕКНУВААТ СОЗНАНИЈА ДЕКА МАКЕДОНИЈА РАСПОЛАГА СО НАЈБОГАТА ВОЕНА ИСТОРИЈА ВО ЕВРОПА И ДЕКА ТОКМУ ТИЕ ФАКТОРИ ВЛИЈАЕЛЕ ТАА МЕЃУ ПОСЛЕДНИТЕ ДА ФОРМИРА СОПСТВЕН ВОЕН МУЗЕЈ.

музеј стои прикриена национална стратегија, во која се содржани националните интереси и во која Воениот музеј се основа како место на "визуелни спомени" каде што туристите ќе можат да добијат целосна слика за богатата и за бурната македонска историја, а Македонците ќе можат да ги пополнат празнините во своите познавања и сфаќања за сопствената култура и наследство.

Колекцијата на Воениот музеј е составена од збирки на автентични предмети, истакнати личности и турбулентни настани кои ја презентираат Македонија во нејзиниот европски контекст преку нејзината регионална разноликост. Преку нив, многу прецизно и сликовито се забележува што Македонија ѝ дала на Европа и што таа добила од неа.

Според наведеното, Воениот музеј ќе има афирмативен, воспитно-образовен и научно-истражувачки карактер. Сè тоа ќе има цел да ги открива, истражува, негува и да ги пренесува борбените и слободарските традиции на македонскиот народ и другите настани поврзани со воената историја на Македонија од антиката до денешно време.

ЛЕГ НА САМОСТОЈНОСТА И А РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА